Кәсіптік стандарт: «Магистральдық газ құбырының желілік бөлігі пайдалану және жөндеу»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Магистральдық газ құбырының желілік бөлігін пайдалану және жөндеу" кәсіби стандарты "Кәсіби біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес осы салада жұмыс істейтін мамандарға қойылатын талаптарды анықтау мақсатында әзірленген.Осы стандартқа сәйкес келетін мамандар магистральдық газ құбырларының желілік учаскелеріне техникалық қызмет көрсетумен, жөндеумен және пайдаланумен айналысады, оған мониторинг, диагностика, профилактикалық және авариялық жөндеу жұмыстары кіреді. Осы КС-пен байланысты экономикалық қызметке инженерлік қызмет көрсету, техникалық қызмет көрсету, жабдықтар мен материалдарды сатып алу, газ құбырларының қауіпсіздігі мен сенімділігін қамтамасыз ету кіреді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) жөндеу – магистральдық құбырдың және (немесе) оның объектілерінің желілік бөлігінің толық немесе ішінара пайдалану ресурсының жарамдылығын немесе жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар (операциялар) кешені;

2) техникалық жай-күйді бақылау – жабдықтар мен құрылыстардың параметрлері мәндерінің техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігін тексеру және осы негізде осы уақытта берілген техникалық жай-күй түрлерінің бірін анықтау (техникалық жай-күй түрлері: жарамды, жарамсыз, жұмысқа қабілетті, жұмысқа қабілетсіз).

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) МГЖБ – магистралдық газ құбырының желілік бөлігі;
2) ЭХЗ – электрохимиялық қорғаныс;
3) ЖҚҚ – жеке қорғаныс құралдары;
4) АКЖБ – авариялық клапандарды жабу машиналары;
5) ГКС – газ компрессорлық станциясы;
6) МГҚ – магистральдық газ құбыры;
7) ОТ – еңбекті қорғау;
8) ҚТ – қауіпсіздік техникасы;
9) ҚОҚ – қоршаған ортаны қорғау;
10) ТЖЖЖ – төтенше жағдайларды жою жоспары;
11) ЕТКС – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалық;
12) КС – кәсіптік стандарт;
13) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
14) ЭҚЕЖК – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы классификаторы;
15) ОКЭД – общий классификатор видов экономической деятельности;
16) ЖЖЖЖ – жөндеу жұмыстарын жүргізу жоспары;
17) ГКС – газ компрессорлық станция;
18) БА – басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;
19) ГТС – газ тарату станциясы.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Магистральдық газ құбырының желілік бөлігі пайдалану және жөндеу
5. Кәсіптік стандарттың коды:
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
H Көлік және қоймалау
49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі
49.5 Құбыр көлігінің қызметі
49.50 Құбыр көлігінің қызметі
49.50.0 Құбыр көлігінің қызметі
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Магистральдық газ құбырының желілік бөлігі объектілерінің жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету (пайдалану және жөндеу).
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
1) Магистральдық құбырлар операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
2) Желілік құбыр жүргізуші - 3 СБШ-нің деңгейі
3) Магистральдық газ құбырларының операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
4) Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі техник - 4 СБШ-нің деңгейі
5) Қызмет мастері (электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны кондинционерлеу) - 5 СБШ-нің деңгейі
6) Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері - 5 СБШ-нің деңгейі
7) Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
8) Техникалық диагностика жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі

9) Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы - 6 СБШ-нің деңгейі
10) Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

<table>
<tr><td colspan="5">9. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлар операторы»:</td></tr>
<tr><td>Топтың коды:</td><td colspan="4">8112-2</td></tr>
<tr><td>Қызмет атауының коды:</td><td colspan="4">-</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің атауы:</td><td colspan="4">Магистральдық құбырлар операторы</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4">3</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4">қарастырылмаған</td></tr>
<tr><td>Кәсіптік білім деңгейі:</td><td>Білім деңгейі:
ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)</td><td colspan="2">Мамандық:
Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы</td><td>Біліктілік:
-</td></tr>
<tr><td>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</td><td colspan="4">қажет етпейді</td></tr>
<tr><td>Формалды емес және информалы біліммен байланыс:</td><td colspan="4">қажет етпейді</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Қызметтің негізгі мақсаты:</td><td colspan="4">Жоспарлы өндірістік көрсеткіштерге қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін газ конденсат құбырларын, метанол құбырларын, тазартылған газ газ құбырларын және газ тарату станцияларын пайдалану және оларға техникалық қызмет көрсету бойынша қойылған өндірістік міндеттерді орындау.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Еңбек функциялардың сипаттамасы</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Еңбек функцияларының тізбесі:</td><td>Міндетті еңбек функциялары:</td><td colspan="3">1. Құбырлардың жұмыс режимін бақылау</td></tr>
<tr><td>Қосымша еңбек функциялары:</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Еңбек функциясы 1: Құбырлардың жұмыс режимін бақылау</td><td rowspan="2">Дағды 1:
Техникалық қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау</td><td colspan="3">Машықтар:</td></tr>
<tr><td colspan="3">1. Жергілікті аспаптарға тексеру жүргізу және тиісті құбыр жүйесіндегі басқару аппаратурасының көрсеткіштерін алу;
2. Атмосфераға да, шам мен дренаждық клапандар арқылы да ағып кетуді тексеріп, оларды жоюға қатысыңыз;
3. Жедел құжаттамаға енгізу үшін ағымдағы қызмет көрсету, анықталған ақаулар, ағып кетулер және ауытқулар туралы ақпаратты пайдалану, жинау және дайындау бойынша жедел режимдік парақтарды дайындау;
4. Газды жеткізу және тұтыну режимі бойынша тазартылған газ газ құбырларын жедел ауыстырып қосуды орындау;
5. Газ конденсат құбырларында және тасымалдау жүйесі объектілерінің күзет аймағында өртке қарсы қауіпсіздікті сақтау;
6. Бұзушылықтар мен ауытқуларды анықтау мақсатында газ құбырының трассасын айналып тексеруді жүзеге асырады</td></tr>
</table>

		Білімдер:
		1. Мұнай мен газды тасымалдаудың технологиялық процестері, құбырларды пайдалану жөніндегі технологиялық регламент; 2. Коммуникациялардың технологиялық схемалары, тасымалданатын өнімдер мен қолданылатын химиялық реагенттердің қасиеттері; 3. Құрамында күкіртсутегі бар газды және тұрақсыз конденсатты жинау және тасымалдау ерекшеліктері; 4. Құбырлардың, ыдыстар мен аппараттардың техникалық сипаттамасы, қауіпсіз қызмет көрсету қағидалары және қалыпты технологиялық жұмыс режимін қолдау тәртібі; 5. Қолданылатын бекіту крандарының, крандарды авариялық жабу автоматтарының (КАЖА) және бақылау-өлшеу аспаптарының техникалық сипаттамалары мен құрылғылары; 6. Магистральдық құбырлардың қауіпсіздігі және техникалық пайдалану ережелері; 7. Газ конденсат құбырларын пайдалану кезінде жұмыс түрлерін қауіпсіз жүргізу жөніндегі рәсімдер, нұсқаулықтар; 8. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Жөндеу-алдын алу жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Авариялардың жою жоспарына сәйкес төтенше жағдай кезінде Құбырларды, бекіту арматурасын жөндеу және жоспарлы жұмыстарға режимдік іске қосуды және ажыратуды немесе бүкіл объектіні шұғыл ажыратуды жүзеге асыру; 2. Наряд-рұқсаттарды рәсімдеу; 3. Тиісті техникалық қызмет көрсету мамандарының іс-қимылын және тиісті жұмыс өтінімдері мен рұқсат-нарядтарын ресімдеуді, тасымалдау жүйесінің жабдықтарында жөндеу жұмыстарын орындауды талап ететін техникалық проблемаларды айқындау; 4. Газ конденсат құбырларын пайдалануға арналған технологиялық регламенттердің талаптарына сәйкес құбырларды поршеньдеу және тежеу бойынша жұмыстарды орындау; 5. Құбырлар мен жабдықтарды жөндеуге және сынақтан өткізуге дайындық жұмыстарына қатысу; 6. Құбырларды құбырішілік инспекциялау жөніндегі жұмысқа қатысу; 7. Техникалық қызмет көрсету бойынша жөндеу жұмыстарына және от жұмыстарына қатысу (газ қауіпті жұмыстарды орындау).

		Білімдер:
		1. Действия при возникновении аварии/инцидента; 2. Гидратообразование, методы борьбы; 3. Правила и процедуры осуществления; 4. Порядок оформления нарядов-допусков для выполнения работ, включая требования безопасности и инструкции для различных видов работ; 5. Методы диагностики технических проблем оборудования, требующих вмешательства специалистов по техническому обслуживанию, а также процесс оформления рабочих заявок и нарядов-допусков для выполнения ремонтных работ; 6. Технологические регламенты по поршневанию и ингибированию трубопроводов, а также требования к эксплуатации газоконденсатопроводов; 7. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СП 3.05-101-2013 "Магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05.01.2013 "Магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №354 бұйрығымен бекітілген.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы
	5	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері
10. Кәсіптің карточкасы «Желілік құбыр жүргізуші»:		
Топтың коды:	7126-2	
Қызмет атауының коды:	7126-2-002	
Кәсіптің атауы:	Желілік құбыр жүргізуші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. 11-13 Параграфтар. Желілік құбыр жүргізуші (4-7 разрядтар).	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: - Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Электромеханикалық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану (түрлері және салалары бойынша) Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ өндіру технологиясы Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ кен орындарын пайдалану Біліктілік: -

	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	4-разряд – 3-разряд бойынша кәсіпте кемінде 1 жыл жұмыс өтілі 5-разряд – 4-разряд бойынша кәсіпте кемінде 1,5 жыл жұмыс өтілі 6-разряд – 5-разряд бойынша кәсіпте кемінде 2 жыл жұмыс өтілі 7-разряд – 6-разряд бойынша кәсіпте кемінде 2,5 жыл жұмыс өтілі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-2-001 - Құбыр жүргізуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Құбырлардың жабдықтары мен құрылыстарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құбыржолда қосалқы жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Құбыржолда қосалқы жұмыстарды орындау			

	Дағды 1: Құбыр желісінде монтаждау және демонтаждау жұмыстары	Машықтар: 4-ші разряд: 1. Технологиялық құжаттамаға сәйкес құбыр элементтерін монтаждау жұмыстарын орындау. 2. Құбырдың зақымданған немесе істен шыққан учаскелерін демонтаждау. 3. Құбырлар мен қосылу элементтерін монтаждау және демонтаждау үшін құрал-жабдықтарды пайдалану. 4. Орындаған монтаждау және демонтаждау жұмыстарының сапасы мен талаптарға сәйкестігін бақылау. 5-разряд: 1. Құбырларда дәнекерлеу жұмыстарын жүргізе отырып монтаждау, бақылау-өлшеу аспаптарын демонтаждау және орнату, өткелдер, оралымдар және катушкаларды монтаждау жұмыстарын орындау. 2. Өткелдер, оралымдар және катушкаларды монтаждауға қойылатын талаптарды орындау. 3. Магистральдық мұнай құбырлары мен технологиялық құбырларда авариялар, заңсыз қосылыстарды және олардың салдарын жою, құбыр мен арматурадағы мұнай ағып кетулерін жою. 4. Магистральдық мұнай құбырларында аса күрделі монтаждау және авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын орындау. 5. Құбырларды кесуге арналған отандық және импорттық станоктармен, қысыммен қосылу құралдарымен және басқа жабдықтарды пайдалану, оларды қызмет көрсету және жөндеу. 6. Құбыр кесу машинасын (труборез), қысыммен қосылу құралын және басқа жабдықтарды басқару және жөндеу жұмыстарын орындау. 6-разряд: 5-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Магистральдық мұнай құбырларында аса күрделі монтаждау және авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын орындау. 2. Отандық және импорттық өндірістегі запорлы арматура мен редукторларды ревизиялау және жөндеу. 3. Өткелдер, оралымдар, катушкалар және айналдыруларды белгілеу және монтаждау. 4. Құбырларды кесуге арналған отандық және импорттық станоктар мен қысыммен қосылу құралдарын пайдалану. 5. Құбыр монтаждау жабдықтары мен құралдарын қызмет көрсету және жөндеу. 7-разряд: 1. "ПНА", "ЦА", "УДС-114" типті машиналар мен механизмдердің, дәнекерлеу жабдықтарының, электр машинасы мен жылжымалы электр станцияларының жұмыс кезінде ақауларын анықтап, жою.

		Білімдер:
		4-разряд: 1. Құбыр желілері мен олардың элементтерінің құрылымдық негіздері. 2. Құбырларды монтаждау және демонтаждау жөніндегі технологиялық нұсқаулықтар. 3. Монтаждау және демонтаждау жұмыстарына арналған құралдар мен жабдықтардың пайдалану ережелері. 4. Монтаждау және демонтаждау жұмыстарын орындау кезінде сапа стандарттары мен нормативтік талаптар. 5-разряд: 1. Өткелдер, оралымдар және катушкаларды монтаждауға қойылатын талаптар. 2. Материалтану және дәнекерлеу технологиялары әдістері, құбыр түрлері мен олардың сипаттамаларын анықтау, сондай-ақ жоғары қауіпті жағдайда қауіпсіз жұмыс істеу дағдылары. 3. Магистральдық мұнай құбырының, мұнай айдау станцияларының құрылымы мен схемалары, конденсат жинағыштардың орналасуы мен құрылымы, құбырлардың запорлы арматурасының тағайындалуы мен құрылымы. 6-разряд: 1. Магистральдық мұнай құбырының, мұнай айдау станцияларының және авариялық-қалпына келтіру пункттерінің схемалары мен құрылымы. 2. Сызбаларды және эскиздерді оқу ережелері. 3. Құбыр желілерін сынау нормалары мен әдістері. 7-разряд: 1. "ЖНА", "ОТА", "УЖМ-114" типті жабдықтардың машиналары мен механизмдерінің құрылымы, жұмыс істеу принципі және техникалық сипаттамалары. 2. Дәнекерлеу жабдығының конструктивті ерекшеліктері мен пайдалану ережелері. 3. Электр машиналары мен жылжымалы электр станцияларының құрылымы мен пайдалану ерекшеліктері. 4. Көрсетілген жабдық түрлерін пайдалану және жөндеу кезінде қауіпсіздік талаптары мен нормативтік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Құбыр желісін жөндеуге дайындау	Машықтар:
		4 разряд (3 санаттың дағдыларына қосымша): 1. Құбыр желісінде тораптарды монтаждау/демонтаждау жұмыстарын жүргізу. 2. Эскиздерге сәйкес арматуралар мен фасондық бөлшектерді орналастыру және орнату. 3. Құбыр желілеріндегі тоқтатқыш арматураларды, тораптарды және жеке учаскелерді сынаққа дайындау (опрессовка жасау). 5 разряд: 1. Құбыр желісінің және монтаж тораптарының учаскелерін үрлеу және сынаққа дайындау (опрессовка жасау). 2. Түрлі кесінділер, тармақтар және арматура үшін белгілеу жұмыстарын жасау. 3. Құбыр желісінің төменгі бөліктерінде конденсаттың бар-жоғын тексеру.

	Білімдер:
	4 разряд (3 санаттағы білімдерге қосымша): 1. Құбыр желісінде монтаждау ережелері. 2. Арматура мен фасондық бөлшектерді белгілеуге арналған техникалық шарттар. 3. Гидропресс құрылымы. 5 разряд: 1. Құбыр желілерін үрлеу және опрессовка жасау ережелері. 2. Құбыр желілері, сосудтар және қосқыш тораптарын сынақтан өткізу нормалары. 3. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі мен қорғаныс ережелері, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Дағды 3: Құбырдағы қалпына келтіру жұмыстарына қатысу	Машықтар:
	4-разряд (3-разряд машықтарына қосымша): 1. Диаметрі 200 мм-ден жоғары құбырларды бүгу. 2. Құбыр мен арматурада газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің ағуын жою. 3. Ысырмаларға тығыздамаларды толтыру және тарту. 4. Конденсат жинағыштарға тексеру жүргізу. 5. Су және бу құбырлары желілерінде қалпына келтіру жұмыстарын орындау. 6. Тіркеме айлабұйымдарды немесе құрылғыларды пайдалана отырып, жүктерді және металл конструкцияларды тасымалдау кезінде трактордың, жер жұмыстарын орындау кезінде бульдозерді басқару. 5-разряд: 1. Құбырларда монтаждау және қалпына келтіру жұмыстарын, бітелулерді, жөндеу конструкцияларын, өткелдерді, әр түрлі кесулерді монтаждауды орындау. 2. Отандық және импорттық өндірістің бекіту арматурасын, редукторларын тексеру мен жөндеуді жүзеге асыру. 3. Магистральдық мұнай құбырлары трассасы бойынша тазалау және диагностика құралдарын жинақтау, алу және сүйемелдеу бойынша жұмыстарды орындау.
	Білімдер:
	4-разряд (3-разряд білімдеріне қосымша): 1. Конденсат жинағыштардың орналасу схемасы және құрылғысы. 2. Газ бен мұнайдың ағуын анықтау және жою нұсқаулығы мен ережесі. 3. Тракторлар мен бульдозерлерді алдын ала және ағымдық жөндеуді. 5-разряд: 1. Оқшаулағыш жабындарды қолдану әдістері, оқшаулау үшін қолданылатын материалдар және құбырларды сыртқы әсерлерден қорғау әдістері. 2. Магистральдық мұнай құбырлары құрылымдарының, мұнайайдау станцияларының, апаттық жөндеу пункттерінің схемалары мен жобасы. Құбырларды сынау стандарттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 4: Құбырлар бұйымдары мен жабдықтарын жөндеу	Машықтар:
		4-разряд (3 разрядтағы дағдылардан басқа): 1. Жоғары қысымды өшіру және сақтандырғыш клапандарды тексеру және жөндеу. 2. Су және бу құбырларына орнатылған вентильдерді жөндеу. 3. Бөлшектерді, құбырларды металл өңдеуді жүргізу. 4. Жіпті кесуді орындау. 5. Тесіктерді бұрғылау. 5-разряд: 1. Клапандар мен шүмектерді тексеріп, жөндеу. 2. Мұнай өнімдерін айдау станцияларындағы, газ тарату станцияларындағы (пункттеріндегі) және авариялық жөндеу пункттеріндегі жабдықтарды тексеру және жөндеу. 4. Құбыр желілерінде монтаждау және қалпына келтіру жұмыстарын орындау, қабаттасуды орнату, құрылымдарды жөндеу, өтпелер және әртүрлі байлау түрлері.
		Білімдер:
		4-разряд (3-разряд бойынша білімнен басқа): 1. Құбыр өткізгіштердің, су және бу құбырларының жабу арматурасының мақсаты мен құрылымы. 2. Бөлшектерді металл өңдеу ережелері мен әдістері. 5-разряд: 1. Барлық құбыр құрылымдарының схемалары мен орналасуы. 2. Құбырларды орналастыру және жабдықтарды, мұнай өнімдерін айдау, газ тарату станцияларын (пункттерін) және авариялық жөндеу пункттерін жайластыру схемалары. 3. Сызбалар мен сызбаларды оқу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәртіптілік Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР СТ 3362-2019 "Магистральдық мұнай құбырлары. Техникалық пайдалану". 2. "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары", Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 354 бұйрығы (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10240 тіркелген). 3. ҚР СТ 2079-2010 "Магистральдық мұнай құбырлары. Газ қауіпті жұмыстарды қауіпсіз жүргізуді ұйымдастыру". 4. ҚР СТ 2080-2022 "Магистральдық мұнай құбырлары. Өрт қауіпсіздігі". 5. ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары".	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник
11. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық газ құбырларының операторы»:		
Топтың коды:	8131-9	
Қызмет атауының коды:	8131-9-166	
Кәсіптің атауы:	Магистральдық газ құбырларының операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. Параграф 22. Магистральдық газ құбырларының операторы	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	қажет етпейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Станция аумағында магистральдық газ құбырының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Магистральдық газмұнай өнімдері құбырларына және газ коллекторларына қызмет көрсету 2. Газды айдау технологиялық процесін қадағалау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Магистральдық газмұнай өнімдері құбырларына және газ коллекторларына қызмет көрсету	Дағды 1: МГ жабдықтары мен құрылыстарының техникалық жағдайын тексеру	Машықтар:	
		1. Газ құбырында өлшеу құралдарын қолдану; 2. Магистральдық құбырларды ағып кетуге тексеру; 3. Газдың шығуын анықтау және жою; 4. Қауіпсіздік аймақтары мен рұқсат етілген ең аз арақашықтық аймақтарының бұзылуын анықтау және шаралар қабылдау; 5. Бақылау, бақылау және автоматтандыру жүйелерімен жұмысы; 6. Жабдықтың ақаулық диагностикасы.	
		Білімдер:	
		1. Газ құбыры мен коллекторлардың орналасуының технологиялық схемасы және оларды пайдалану ережесі; 2. Газдардың қасиеттері; 3. Сорғылардың, конденсациялық құрылымдардың және бақылау-өлшеу аспаптарының құрылысы; 4. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар; 5. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану ережелері; 6. Жарақаттан, уланудан және кенеттен аурудан зардап шеккендерге алғашқы (дәрігерге дейінгі) көмек көрсету ережелері; 7. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	Дағды 2: Магистральдық газ құбырларындағы жабдықтар мен құрылымдарды жөндеу және реттеу	Машықтар:	
		1. Құлыптау құрылғыларын реттеуді орындау; 2. Газ құбырлары мен коллекторлардың жұмысындағы ақауларды жою; 3. Қызмет көрсетілетін жабдықты ағымдағы жөндеуді орындау; 4. Арнайы құралдар мен құрылғыларды қолданыңыз.	

		Білімдер:
		1. Газ құбырлары мен коллекторлардың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою әдістері; 2. Сорғылардың, конденсациялық құрылымдардың және бақылау-өлшеу аспаптарының құрылысы; 3. Слесарлық іс; 4. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар; 5. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Газды айдау технологиялық процесін қадағалау	Дағды 1: Учаскеде МГ берілген жұмыс режимін қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Берілген газ айдау режимін қадағалау; 2. Авариялар, ақаулар және оқыс оқиғалар кезінде сорғылардың тоқтатылуын қамтамасыз ету және магистральдық газ құбырында жүргізіліп жатқан жұмыстарды тоқтату; 3. Микропроцессорлық автоматтандыру жүйесін, диспетчерлік басқару және басқару жүйесін пайдалана отырып, газ компрессорлық станциясының (ГКС) жабдықтарының, аспаптарының және жүйелерінің жұмыс параметрлерін бағалау; 4. Жабдықтың оңтайлы режимі мен жұмысын талдау.
		Білімдер:
		1. Сораптың технологиялық процесі, метрология негіздері, гидравлика негіздері, газ компрессорлық станциясының жабдықтары мен құрылымдарының технологиялық карталары; 2. Магистральдық құбырдың технологиялық учаскесін басқару тәртібі; 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндерінің стандарттыдан ауытқуы кезіндегі іс-қимыл тәртібі; 4. Бекітілген нормативтік және технологиялық параметрлер, технологиялық қорғаныс қондырғыларының карталары, бұғаттаулар мен дабылдар, магистральдық құбырды пайдаланудың технологиялық режимдерінің карталары; 5. Басқарушы диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары; 6. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Газды айдаудың берілген режимін реттеу	Машықтар:
		1. Сорғылардың жұмысын бақылау; 2. Автоматтандыру жүйелерін пайдалана отырып газ айдауға арналған технологиялық жабдықтың нақты мәндерінің бекітілген нормативтік және технологиялық параметрлерге сәйкестігін анықтау; 3. Өлшеу аспаптарының көмегімен электр қозғалтқыштарының жүктемесін, сорғылардағы және құбырдағы жұмыс қысымын, сорғы қондырғыларының дірілін, сорғылар мен электр қозғалтқыштарының мойынтіректерінің температурасын бақылау; 4. Ауытқуларды анықтау және қажетті шараларды қабылдау

		Білімдер:	
		1. Нормативтік және технологиялық параметрлер, технологиялық қорғаныс қондырғыларының карталары, бұғаттаулар мен дабылдар, магистральдық газ құбырын пайдаланудың технологиялық режимдерінің карталары; 2. Магистральдық газ құбырының негізгі және қосалқы жабдығын техникалық пайдалану ережесі; 3. Аспаптардың көрсеткіштерін жазу тәртібі; 4. ГКС жабдығын пайдаланудың технологиялық регламенті; 5. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Зейінді шоғырландыру және бақылау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СП 3.05-101-2013 "Магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05.01.2013 "Магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №354 бұйрығымен бекітілген.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі техник	
12. Кәсіптің карточкасы «Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі техник»:			
Топтың коды:	3118-4		
Қызмет атауының коды:	3118-4-012		
Кәсіптің атауы:	Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	қарастырылмаған		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Машиналар мен жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету (өнеркәсіп салалары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3118-4-011 - Мұнай мен газды дайындау және тасымалдау жөніндегі техник		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық газ құбырларының, газ құбырлары-бұрулар мен олардағы құрылыстардың желілік бөлігін пайдалануды құжаттамалық қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Нормативтік-техникалық құжаттардың талаптарына сәйкес техникалық және технологиялық құжаттаманы жүргізу және өзектендіру 2. МГЖБ пайдалану бойынша есептік құжаттаманы қалыптастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Нормативтік-техникалық құжаттардың талаптарына сәйкес техникалық және			

технологиялық құжаттаманы жүргізу және өзектендіру	Дағды 1: Магистральдық құбырларының техникалық технологиялық норма құжаттамасын басқару газ ішкі және тивтік	Машықтар:
		1. Магистральдық газ құбырлары бойынша есепке алу құжаттамасын ресімдеу 2. Нормативтік-техникалық құжаттаманы пайдалану 3. Магистральдық газ құбырының жабдықтарын, оның жұмысындағы ақауларды, авариялар мен инциденттерді есепке алуды жүргізу 4. Дербес компьютерде жұмыс істеу дағдысын меңгеру
		Білімдер:
		1. МГЖБ, байланыс және электрхимиялық қорғау (ЭХҚ) объектілерін технологиялық схемаларда, карталарда белгілеу 2. Есеп құжаттамасын жүргізу ережесі 3. Магистральдық газ құбырларын пайдалану қағидалары 4. Ақпаратты қорғау және коммерциялық құпияны сақтау мәселелерін реттейтін нормативтік құжаттар 5. Жеке компьютерде жұмыс істеу ережелері 6. Іс жүргізу негіздері 7. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: МГЖБ пайдалану және жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеу	Машықтар:
		1. Жалпы және арнайы мақсаттағы технологиялық схемаларды, сызбаларды және техникалық құжаттаманы оқу. 2. Пайдалану құжаттамаларымен жұмыс істеу 3. Қолда бар нормативтер негізінде материалдық-техникалық ресурстарға, жеке және ұжымдық қорғану құралдарына қажеттілікті айқындау 4. Технологиялық схемаларды, сызбаларды, жабдықтың паспортын ресімдеу 5. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттарды ресімдеу
		Білімдер:
		1. Сызу және схемаларды құрастыру негіздері 2 Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар, басшылық құжаттар 3. МГЖБ пайдалану және жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі нұсқаулықтарды ресімдеу ережесі 4. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: МГЖБ пайдалану бойынша есептік құжаттаманы қалыптастыру	Дағды 1: МГЖБ пайдалану бойынша құжаттама тізілімін енгізу	Машықтар:
		1. Жеке қорғану құралдарының материалдық-техникалық ресурстарының (ЖҚҚ) шығынын есепке алу және тапсырыстарды қалыптастыру 2. Белгіленген есептілік шеңберінде ұсынылатын ақпаратты талдау 3. Электрондық деректер базасын толтыру 4. Нормативтік-техникалық құжаттаманы пайдалану 5. Материалдық-техникалық және жеке қорғау ресурстарын есептен шығару актілерін ресімдеу
		Білімдер:
		1. Есепті құжаттаманы жүргізу, белгіленген есептілікті жасау ережесі 2. Материалдық-техникалық ресурстардың, жеке қорғану құралдарының шығыс нормалары 3. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Автоматтандырылған жүйелерден есептер шығару	Машықтар:	
		1. Автоматтандырылған бақылау және мониторинг жүйесінен есептерді құрастыру және талдау; 2. Тұтастықты басқарудың автоматтандырылған жүйесінен есептерді құрастыру және талдау; 3. Жүйедегі ақауды немесе ауытқуды анықтау кезінде түзетулер енгізіңіз.	
		Білімдер:	
		1. Басқару жүйелерінің және олардың құрамдас бөліктерінің жұмыс істеу принциптері; 2. Жүйелік бағдарламалық қамтамасыз ету; 3. Құбырды пайдаланумен байланысты тәуекелдерді бағалау әдістемесі; 4. Жүйені тексеру және сынау әдістері; 5. Жүйеге қатысты қолданыстағы стандарттар, нормалар мен ережелер; 6. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Тез шешім қабылдай білу Дәлдік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СП 3.05-101-2013 "Магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05.01.2013 "Магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №354 бұйрығымен бекітілген.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер	
13. Кәсіптің карточкасы «Қызмет мастері (электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны кондинционерлеу)»:			
Топтың коды:	1329-3		
Қызмет атауының коды:	1329-3-012		
Кәсіптің атауы:	Қызмет мастері (электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны кондинционерлеу)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 90 Участке мастері		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Автоматтандыру және технологиялық процестерді басқару (бейін бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрлар даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісте кемінде 1 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және жұмыс өтілі өндірісте кемінде 3 жыл, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған жағдайда, өндірістегі жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8100-0-056 - Газ объектілерінің жабдықтарын пайдалану жөніндегі мастер		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жұмыстары мен пайдаланылуын қауіпсіз ұйымдастыруды қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. МГЖБ жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру бойынша жұмыстарды ұйымдастырутехникалық сүйемелдеу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. МГЖБ жұмысының тиімділігін талдау
Еңбек функциясы 1: МГЖБ жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру бойынша жұмыстарды ұйымдастырутехникалық сүйемелдеу	Дағды 1: МГЖБ техникалық жағдайын бақылау	Машықтар:
		1. Жабдық жұмысының көрсеткіштері, жүргізілген диагностикалық зерттеулер негізінде МГЖБ техникалық жай-күйін талдау 2. Қауіптілік және сындылық дәрежесі бойынша ақауларды саралау 3. Жөндеуге ақаулы ведомостарды дайындау 4. Жөндеу үшін материалдықтехникалық құралдарды жинақтауға өтінім жасау 5. Материалдық-техникалық құралдардың кіріс бақылауы шеңберінде көзбен шолып қарауды жүзеге асыру 6. Бақылаудағы объектілерде от, газ қауіпті жұмыстарды және қауіптілігі жоғары жұмыстарды жүргізу 7. Құбыр арматурасын ажырату және ауыстырып қосу, жекелеген газ құбырлары арасында газды қайта жіберу 8. Техникалық диагностика жүргізу үшін дайындық жұмыстарының құрамын анықтау
		Білімдер:
		1. МГЖБ технологиялық жабдығы, оның жұмыс істеу принципі, пайдалану шарттары 2. Жұмыстар жүргізу жоспарланып отырған газ құбыры учаскесінің технологиялық схемасы 3. Аспаптарды, трас іздегіштерді пайдалану ережесі 4. МГЖБ объектілерінде жұмыс жүргізуге рұқсат алу тәртібі 5. Ақау ведомостарын ресімдеу ережесі, өтінім науқанын ұйымдастыру, қажеттілікті негіздеу және өтінім жасау тәртібі 6. Диагностика бойынша нормативтік-техникалық құжаттар 7. Диагностика жүргізу үшін учаскелерді дайындау тәсілдері 8. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Жоспарлы-алдын алу, авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын, МГЖБ апаттарды оқшаулау және жою жұмыстарын ұйымдастыру және сүйемелдеу	Машықтар:
		1. Жұмыстарды жүргізуге арнайы рұқсаттар қалыптастыру 2. Бекеттерді орналастыру орындарын анықтау 3. Құбыр арматурасымен жұмыс істеу 4. Уақытша кірме жолдарды, технологиялық өткелдерді орналастыруды, автокөлік техникасының өтпелерін қолданыстағы газ құбырлары арқылы жабдықтауды жүзеге асыру 5. Газ құбырын, жер асты коммуникацияларын шурфтау қажеттілігін, нақты орналасқан жерін анықтау 6. Газ құбырының жөнделетін учаскесін ашуды, траншеяларды әзірлеуді жүзеге асыру 7. Газ құбырларын тазалау және сынау 8. Топырақты қалпына келтіруге байланысты жерді техникалық қалпына келтіру жөніндегі жұмыстарды жүргізуді ұйымдастыру

		Білімдер:
		1. Жұмысқа арнайы рұқсат алу тәртібі 2. Қауіпті өндірістік объектілерге арналған техникалық құрылғыларды дайындау, монтаждау, жөндеу және қайта жаңарту кезінде дәнекерлеу технологияларын қолдану тәртібі 3. Жұмыстарды жүргізу үшін газ құбырларының учаскелерін ажырату тәртібі 4. Жұмыстарды жүргізу үшін ажыратылатын газ құбыры учаскесінің технологиялық схемасы 5. Газды улау кезіндегі қауіпсіздік талаптары 6. Авариялар мен инциденттер кезіндегі іс-қимыл тәртібі 7. Авариялардың оқшаулау жөніндегі іс-шаралар жоспары 8. От және газ қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік құжаттар 9. Тазарту құрылғысының өтуін бақылау әдістері мен құралдары 10. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: МГЖБ технологиялық жұмыстарды жүргізуді бақылау	Машықтар:
		1. МГЖБ объектілерінде жұмыс істеу үшін жұмыскерлерді жіберуді ресімдеу 2. Жұмыстарды өткізу жоспарларына сәйкес жүргізу тәртібін анықтау 3. Нақты орындалған жұмыстардың көлемін анықтау, олардың сәйкестігін тексеру 4. Газ құбыры трассасының инженерлік дайындық сапасын, траншея профилін, құбыр астындағы төсектің сапасын бағалау 5. Дәнекерлеу-монтаждау, оқшаулау-салу және балластирлеу жұмыстарын жүргізу сапасын бағалау 6. Одорантпен жұмыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету
		Білімдер:
		1. Мердігерлік ұйымдардың қызметкерлеріне МГЖБ объектілерінде жұмыс істеу үшін рұқсат беруді ұйымдастыру жөніндегі нормативтік құжаттар 2. Жұмыстарды жүргізу үшін қажетті нормативтік-техникалық құжаттар 3. Объектілерді пайдалануға қабылдау тәртібі 4. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы 1: МГЖБ жұмысының тиімділігін талдау	Дағды 1: МГЖБ жұмысының тиімділігін талдау	Машықтар:
		1. МГЖБ объектілерін пайдалану көрсеткіштерін, диагностикалық тексерулердің, мониторингтердің, техникалық деректердің нәтижелерін бағалау 2. Геологиялық күрделі аумақтарда салынған газ құбырларының техникалық жай-күйіне мониторингті жүзеге асыру 3. МГЖБ объектілерінде анықталған ақауларды қауіптілік және сындылық дәрежесі бойынша саралау 4. Төмен жұмыс қысымы бар учаскелердің болу себептерін анықтау

		Білімдер:
		1. Құбыр арматурасының, құбырішілік құрылғыларды іске қосу және қабылдау камераларының, МГЖБ орнатылған басқа жабдықтардың конструкциясы және жұмыс істеу принципі 2. Геологиялық күрделі аумақтарда салынған газ құбырларын пайдалану ерекшеліктері 3. МГЖБ қызмет көрсетілетін учаскелеріндегі жұмыс режимі 4. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: МГЖБ объектілері жұмысының сенімділігін, тиімділігін және қауіпсіздігін арттыруға бағытталған іс-шараларды іске асыру	Машықтар:
		1. МГЖБ объектілерінің ағымдағы жағдайын талдау және бағалау 2. МГЖБ объектілері жұмысының сенімділігін, тиімділігін және қауіпсіздігін арттыруға бағытталған іс-шараларды әзірлеу және жүргізу 3. МГЖБ объектілерінде қолдану мүмкіндігі мақсатында, оның ішінде энергия үнемдейтін технологияларды пайдалана отырып, газ тасымалдау саласындағы озық тәжірибені жинақтау
		Білімдер:
		1. Лш мг объектілері жұмысының сенімділігін, тиімділігін және қауіпсіздігін арттыру әдістері; 2. Магистральдық құбыр объектісін пайдалану кезінде рұқсат етілген ең жоғары қысым шамасының қауіпсіздігін растайтын құжаттаманы ресімдеу және сақтау тәртібі; 3. Газ құбырының қызмет ету мерзімін ұзарту жөніндегі ұйымдастыру және инженерлік-техникалық іс-шаралар; 4. Энергия үнемдеу жөніндегі нормативтік құжаттар; 5. Газ тасымалдау саласындағы озық тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Көшбасшылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СП РК 3.05-101-2013 "Магистральные трубопроводы" СН РК 3.05-01-2013 "Магистральные трубопроводы" "Правила обеспечения промышленной безопасности при эксплуатации магистральных трубопроводов" Утверждены приказом Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 30 декабря 2014 года № 354	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Магистральдық құбырларды пайдалану жөніндегі Инженер
	6	Техникалық диагностика инженері
14. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері»:		
Топтың коды:	1322-0	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 90 Участке мастері	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Электромеханикалық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану (түрлері және салалары бойынша)	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Электромеханикалық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану (түрлері және салалары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрлар даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісте кемінде 1 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және жұмыс өтілі өндірісте кемінде 3 жыл, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған жағдайда, өндірістегі жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-039 - Учаске мастері (кен қазу өнеркәсібі) 1329-1-017 - Учаске мастері (басқа салалар бойынша)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық құбырдың бекітілген объектілерінің үздіксіз және тиімді жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық жабдықты пайдалану 2. Жабдықтың тұтастығын диагностикалау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Технологиялық жабдықты пайдалану	Дағды 1: Технологиялық жабдыққа қызмет көрсету	Машықтар:	
		1. Техникалық қызмет көрсету кестесіне сәйкес бөлімнің жұмыс жоспарының орындалуын қамтамасыз ету; 2. Газ конденсаты құбырларының, тазартылған газ құбырларының, газ тарату станцияларының және метанол құбырларының бөлінген учаскелерінің пайдалану және пайдалану құжаттамасын жүргізу; 3. ГКП, метанол құбыры және газ тарату станциясының желілік бөлігінің бойындағы ысырмаларды ұстау. 4. Тапсырмаларды тарату және орындалуын бақылау; 5. Техникалық қызмет көрсету кестелерін қоса алғанда, учаскенің жұмыс жоспарларын әзірлеу; 6. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша нұсқаулық жүргізу; 7. Газ анализаторларының көмегімен сынамаларды алуды және газдың ластануын талдауды бақылау.	
		Білімдер:	
		1. Техникалық және қауіпсіз пайдалану, еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау нормалары, ережелері; 2. Жабдықтардың конструкциялары мен жұмыс істеу принциптері; 3. Жабдықтарды ағымдағы жөндеу; 4. Қолданылатын материалдарға, жабдықтарға қызмет көрсететін құрылғыларға қойылатын талаптар; 5. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды	

	Дағды 2: Технологиялық жабдықтарды ағымдағы жөндеу	Машықтар:
		1. Жер үсті және жер асты жабдықтары мен коммуникацияларын, өшіру, өшіру, сақтандырғыш және реттеуші клапандарды жөндеуді ұйымдастыру; 2. Автоматтандырудың негізгі құралдарының жұмысын және реттелуін бақылау; 3. Газ және конденсат ысыраптарын азайту, газды жинау, дайындау және тасымалдау бойынша технологиялық процестерді жетілдіру бойынша техникалық және технологиялық шараларды жүзеге асыру; 4. Ағымдағы жөндеу және профилактикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін учаскенің жоспарларын әзірлеу
		Білімдер:
		1. Мұнай мен газды тасымалдау технологиясының негіздері; 2. Құбырларға қызмет көрсету және жөндеу технологиясының негіздері; 3. Тұтастықты басқару жүйесінің жұмыс принципі; 4. Қауіпті газды және ыстық жұмыстарды қауіпсіз орындау ережелері; 5. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Жабдықтың тұтастығын диагностикалау	Дағды 1: Ішкі жүйелердің көмегімен жабдықтың тұтастығын диагностикалау	Машықтар:
		1. Жабдықтардың немесе процестердің жұмысындағы проблемаларды анықтау және тиімді шешімін табу; 2. Ақаулықтардың себептерін талдау және олардың алдын алу шараларын әзірлеу; 3. Тексерулер жүргізу және орындалған жұмыстардың сапасын бағалау; 4. Жабдықтарды тексеру және диагностикалау бойынша жұмыстарды орындау кестелерін әзірлеу
		Білімдер:
		1. Мұнай мен газды тасымалдау технологиясының негіздері; 2. Құбырларға қызмет көрсету және жөндеу технологиясының негіздері; 3. Тұтастықты басқару жүйесінің жұмыс принципі; 4. Қауіпті газды және ыстық жұмыстарды қауіпсіз орындау ережелері; 5. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Сыртқы мамандардың көмегімен жабдықтың бүтіндігін диагностикалау	Машықтар:
		1. Жабдықтарды тексеру және диагностикалау бойынша жұмыстарды орындау кестелерін әзірлеу; 2. Орындалған жұмыстың сапасын бағалау; 3. Дайындық шараларын жүргізу; 4. Технологиялық процесті азайту немесе тоқтату кезінде жұмыстарды орындау бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу

		Білімдер:	
		1. Мұнай мен газды тасымалдау технологиясының негіздері; 2. Құбырларға қызмет көрсету және жөндеу технологиясының негіздері; 3. Тұтастықты басқару жүйесінің жұмыс принципі; 4. Қауіпті газды және ыстық жұмыстарды қауіпсіз орындау ережелері; 5. Бұзбайтын бақылаудың жұмыс істеу принциптері мен қолдану салалары; 6. Ішкі еңбек тәртібін, қауіпсіздік техникасын және еңбекті қорғауды, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау Құрылымдық мәселелерді шешу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СП 3.05-101-2013 "Магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05.01.2013 "Магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №354 бұйрығымен бекітілген.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы	
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы	
	3	Магистральдық құбырлар операторы	
15. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-009		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік. 29 Параграф. Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санатты мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санатты мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; санаты жоқ мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер: тиісті мамандық бойынша жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2147-4-011 - Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалануды ұйымдастырушылық-техникалық сүйемелдеу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау	Дағды 1: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілері жабдықтарын пайдалану регламенттерінің сақталуын тексеру	Машықтар: 1. Өндірістік міндеттерді орындауды ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 2. Қызметтік құжаттармен жұмыс істеу 3. Қызмет бейіні бойынша ақпаратты жинау, жүйелеу және талдау 4. Өндірістік мақсаттағы сарқынды суларды тазарту бойынша резервуарлық парктердің, технологиялық құбырлардың, тазарту құрылыстарының жарамды жай-күйін бақылау және сенімді, дұрыс және қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру. 5. Резервуарлық парктерді, Технологиялық құбырларды, тазарту құрылыстарын жөндеу жөніндегі жұмыстардың жоспарлары мен кестелерін әзірлеу. 6. Еңбек қорғау, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік талаптарының сақталуы жөніндегі шараларды қабылдайды. 7. Нормативтік ережелер мен стандарттарға сәйкес мұнай-газ құбырларын пайдалану тәртібін тексереді.

		Білімдер:
		1. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарын жөндеу және пайдаланудың техникалық ерекшеліктері. 2. Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды инженерлік-техникалық қамтамасыз ету және техникалық қызмет көрсету, сондай-ақ ақаулар мен ауытқулардың типтік түрлерін жою әдістері. 3. Жабдықты пайдалану жөніндегі регламенттер мен нұсқаулықтар. 4. Жабдық жұмысының нормативтік және шекті параметрлері. 5. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология. 6. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 7. Еңбек заңнамасының негіздері. 8. "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексін, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңын. 9. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау қағидалары, ішкі еңбек тәртібінің қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерінің бекітілген жабдықтарын, қондырғылары мен жүйелерін есепке алуды жүргізу	Машықтар:
		1. Қызмет бағыты бойынша арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану. 2. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану. 3. Монтаждау, іздеу және ақауларды жою және мұнай-газ құбырларын пайдалануға енгізу жөніндегі жаңа жобаларды іске асыру кезінде ұйымдастырушылық және техникалық қолдау көрсетеді.
		Білімдер:
		1. Кәсіби міндеттерді орындау үшін қажетті бағдарламалық қамтамасыз ету. 2. Магистральдық құбыр, технологиялық құбырлар жабдықтарының техникалық деректері. 3. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілері жабдықтарын пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нормативтік құқықтық актілер, нұсқаулықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығының істен шығу және технологиялық процестің бұзылу себептерін талдау	Машықтар:
		1. Сызбалар мен схемаларды оқу. 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарында жұмыстарды орындау кезінде қатерге бағалау жүргізу. 3. Персонал орындаған жұмыстардың сапасына бағалау жүргізу. 4. Мұнай-газ құбырлары мен технологиялық жабдық жұмысында ақау себептерін анықтайды және талдайды, оларды жою жөніндегі шараларды қабылдайды.

		Білімдер:
		1. Мұнай мен газдың, мұнай-газ қоспаларының физика-химиялық қасиеттері. 2. Магистральдық, технологиялық құбырларды пайдаланудың технологиялық регламенті. 3. Тәуекелдерді бағалаудың тәсілдері мен әдістері. 4. Ақаулар мен зақымдалулардың типтік түрлерін жою әдістерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету	Дағды 1: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерін пайдалану процесін қамтамасыз ету бойынша ұйымдастыру, өкімдік құжаттарды қалыптастыру	Машықтар:
		1. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерінің жабдықтарына, қондырғылары мен жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, жөндеу, диагностикалық тексеру бойынша белгіленген құжаттаманы, жұмыс жоспарларын, кестелерді, бағдарламаларды, ақау ведомостарын әзірлеу. 2. Мұнай-газ құбырларының сенімділігі мен қауіпсіздігін жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді және жобалар әзірлейді. 3. Мұнай-газ құбырларын салу жобаларын әзірлеуге қатысады. 4. Мұнай-газ құбырларының сенімділігі мен қауіпсіздігін жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді және жобалар әзірлейді. 5. Мұнай-газ құбырларының жүйелері конструкциясын жаңғырту жөніндегі шаралар жүйесін қолдайды.
		Білімдер:
		1. Технологиялық құбырлардың, магистральдық құбырдың желілік бөлігінің және МАС технологиялық схемасы. 2. Есеп беруді қалыптастыру құрылымы мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарына, қондырғылары	Машықтар:
		1. Формировать документацию для сдачи (приема) оборудования в ремонт (из ремонта), на диагностическое обследование, испытания 2. Составлять техническое задание на освидетельствование и на диагностическое обследование оборудования и установок 3. Обеспечивать правильную эксплуатацию технологического оборудования нефтегазопроводов и соблюдение технологических требований 4. Координировать работу подрядных организаций и ремонтных служб по обслуживанию и ремонту нефтегазопроводов 5. Принимать меры по своевременному снятию показаний контрольно-измерительных приборов нефтегазопроводов, ведет установленную отчетность 6. Обеспечивать использование передовых методов ремонта и реконструкции нефтегазопроводов 7. Организовывать и координировать работу аварийных бригад при устранении дефектов и неисправностей нефтегазопроводов 8. Организовывать работу по устранению парафиновых отложений в нефтегазопроводе

		Білімдер:
		1. Жабдықтарды, қондырғылар мен жүйелерді жөндеу, техникалық қызмет көрсетуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы. 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтары мен құрылыстарын қорғау және бұғаттауды орнату карталары. 3. Жабдықтар мен қондырғыларды куәландыру және диагностикалық тексеру жүргізу ережесі. 4. Мұнай жабдығымен және мұнай-газ құбырларымен жұмыс істеу, пайдалану және жөндеу нормалары мен қағидаттарын. 5. Мұнай-газ құбырларын инженерлік-техникалық қамтамасыз ету және техникалық қызмет көрсету әдістерін. 6. Мұнай-газ құбырлары жабдығының конструкциясын, жұмыс істеу қағидатын және техникалық сипаттамаларын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР СТ 3362-2019 "Магистральдық мұнай құбырлары. Техникалық пайдалану" 2. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 354 бұйрығымен бекітілген магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары 3. ҚР СТ 2079-2010 "Магистральдық мұнай құбырлары. Газ қауіпті жұмыстарды қауіпсіз жүргізуді ұйымдастыру" 4. ҚР СТ 2080-2022 "Магистральдық мұнай құбырлары. Өрт қауіпсіздігі" 5. ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Желілік бөлік жөніндегі инженер
16. Кәсіптің карточкасы «Техникалық диагностика жөніндегі инженер»:		
Топтың коды:	2141-9	
Қызмет атауының коды:	2141-9-004	
Кәсіптің атауы:	Техникалық диагностика жөніндегі инженер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіби салада кемінде 1 жыл	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2147-4-011 - Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай-газ саласының құбыр ішілік диагностикасын жүргізу	

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құбырішілік дефектоскопия жүргізуге дайындық 2. Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Құбырішілік дефектоскопия жүргізуге дайындық	Дағды 1: Мұнай-газ саласы құбыржолдарының диагностикаланатын учаскесінің жобалық, атқару, пайдалану құжаттамасын талдау	Машықтар:
		1. Жұмыс сызбалары мен технологиялық нұсқауларды (технологиялық карталарды) оқу. 2. Мұнай-газ саласындағы құбырлардың жобалық, орындаушылық және пайдалану құжаттамасын талдау. 3. Маркерлік құрылғыларды орнату сызбасын әзірлеу. 4. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу үшін технологиялық бақылау карталарын құру. 5. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану.
		Білімдер:
		1. Мұнай-газ объектісі құбырларының технологиялық схемалары. 2. Құбырлардың диагностикаланатын учаскесінің жобалық, орындаушылық, пайдалану құжаттамасы. 3. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы бойынша бақылаудың технологиялық карталарына нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары. 4. Пайдаланушы деңгейіндегі дербес компьютерде жұмыс істеу ережелері, қызмет бағыты бойынша пайдаланылатын бағдарламалық жасақтама. 5. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария жөніндегі қағидалар, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Құбырлар дефектоскопиясы аспаптары мен жабдықтарының жұмысқа қабілеттілігін анықтау	Машықтар:
		1. Құбыр ішілік инспекциялық аспапты баптау. 2. Аспаптар мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсету.
		Білімдер:
		1. Құбыр ішілік инспекциялық аспаптардың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу принципі және пайдалану ережесі. 2. Құбыр ішілік инспекциялық аспаптардың түрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Техникалық диагностика жүргізу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Бағынышты қызметкерлер арасында өндірістік міндеттерді бөлу. 2. Бағынышты персоналды бұзбайтын бақылау және дәнекерлеу өндірісі мамандарын аттестаттау рәсімдерін ұйымдастыру. 3. Учаскелерде диагностикалық жұмыстарды орындаудың желілік кестелерін әзірлеу. 4. Қосалқы бөлшектерге, материалдар мен құралдарға қажеттілікті қалыптастыру. 5. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқама жүргізу.

		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Жабдықты паспорттау тәртібі. 3. Материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығару тәртібі. 4. Жөндеудің озық технологиялары, еңбектің прогрессивті әдістері мен тәсілдері. 5. Қауіпті өндірістік объектілерде жөндеу жұмыстарын орындауға персоналды жіберу және жұмыстарды ұйымдастыру тәртібі. 6. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу саласындағы нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізу	Дағды 1: Құбыр ішілік дефектоскопияны техникалық қолдау	Машықтар:
		1. Құбыр қуысында диагностикалық жабдықтың орнын ауыстыруды бақылауға арналған аспаптарды қолдану. 2. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы үшін құбыр ішілік инспекциялық аспаптарды қолдану. 3. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізгеннен кейін диагностикалық жабдықтың жұмыс қабілеттілігін анықтау. 4. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы жүргізілгеннен кейін аспаптардан деректерді алу және олардың көлемі мен сапасын анықтау.
		Білімдер:
		1. Бақылау объектілерінің орналасуы. 2. Құбыр ішілік инспекциялық снарядтарда қолданылатын диагностикалау әдістерінің физикалық негіздері және олардың қолданылу саласы. 3. Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізуге арналған жабдықтың құрамы мен мақсаты. 4. Құбыр ішілік инспекциялық снарядтардың құбыр қуысында өтуін бақылау құралдарының құрамы, мақсаты және жұмыс тәртібі. 5. Құбырлардың конструкциялық ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Құбыр ішілік дефектоскопия деректерін талдау	Машықтар:
		1. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу кезінде анықталған ақауларды анықтау және жіктеу. 2. Қауіптілік дәрежесі бойынша ақауларды саралау. 3. Нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша ұсынымдар қалыптастыру. 4. Мұнай-газ саласындағы құбыржолдарды алдыңғы техникалық диагностикалаудың паспорттық деректері мен деректеріне талдау жүргізу.

		Білімдер:	
		1. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу кезінде қолданылатын бұзбайтын бақылау әдістерінің физикалық негіздері. 2. Мұнай-газ саласындағы құбыржолдары ақауларының түрлері. 3. Ақаулардың сипаты мен мөлшерін түсіндіру бойынша бағдарламалық қамтамасыз етудің жұмыс принципі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	Дағды 3: Құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша құжаттарды ресімдеу	Машықтар:	
		1. Ұйымда қолданыстағы талаптарға сәйкес құбырішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша есеп беру құжаттамасын ресімдеу. 2. Іс-қағаздарын жүргізу.	
		Білімдер:	
		1. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі. 2. Іс жүргізу негіздері. 3. Стандарттау және сертификаттау жөніндегі нормативтік құжаттар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Көшбасшылық Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Умение быстро принимать решение Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілігі мен икемділігін өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР СТ 3362-2019 "Магистральдық мұнай құбырлары. Техникалық пайдалану". 2. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 354 бұйрығымен бекітілген магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 3. ҚР СТ 2079-2010 "Магистральдық мұнай құбырлары. Газ қауіпті жұмыстарды қауіпсіз жүргізуді ұйымдастыру". 4. ҚР СТ 2080-2022 "Магистральдық мұнай құбырлары. Өрт қауіпсіздігі". 5. ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары".		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Желілік бөлік жөніндегі инженер	
17. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 1. Начальник (Руководитель) бригады (группы)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	тиісті оқыту саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес.		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	не требуется	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-079 - Техникалық басшы (кен қазу өнеркәсібі)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жоспарлы көлемдерді орындау және магистральдық құбыр объектілерін қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету үшін технологиялық регламенттердің нормаларына сәйкес бақылаудағы құбыржолдар бойынша өнімді тасымалдаудың үздіксіз процесін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Магистральдық құбырды пайдалануды ұйымдастыру және бақылау 2. Магистральдық құбырды пайдалану кезінде қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау стандарттарының сақталуын бақылауды ұйымдастыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Магистральдық құбырды пайдалануды ұйымдастыру және бақылау	Дағды 1: Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды ұйымдастыру және бақылау	Машықтар:
		1. Төтенше жағдайларға дайындық жүргізу; 2. Бағынысты персоналға және жаңадан қабылданған персоналға брифингтер өткізу, оларды жұмыс орындарымен және еңбек жағдайларымен таныстыру; 3. Қызметкерлерді еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау стандарттары бойынша оқытуды өткізу; 4. Қызметкерлерді қауіпсіздік және экология саласындағы ағымдағы өндірістік процедуралар мен нормативтік талаптарға оқыту; 5. Жұмыс процесінде өндірістік процедуралар мен қауіпсіздік стандарттарының сақталуын бақылау; 6. Қауіпсіздік және экологиялық стандарттарды сақтау туралы есептерді құрастыру, сондай-ақ процесті жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Төтенше жағдайларға дайындықты ұйымдастыру және өткізу әдістері; 2. Кен орнындағы өнім ағындарының схемасы; 3. Құбырлар мен жабдықтарға қойылатын техникалық сипаттамалары мен талаптары; 4. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу технологиясы; 5. Мұнай мен газды тасымалдау технологиясы; 6. Құбырларды техникалық және қауіпсіз пайдалану ережелері; 7. Өнеркәсіптік қауіпсіздік ережелері, рәсімдері мен стандарттары және көлік жүйесі объектілерінің қауіпсіздік стандарттары; 8. Өндірістегі еңбек процестері және еңбек жағдайлары; 9. Ішкі еңбек тәртібі, қауіпсіздік және еңбекті қорғау талаптары, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	не рекомендуется
	Дағды 2: Нысанның жұмысын жоспарлау және әдістерін жетілдіру	Машықтар:
		1. Бекітілген нысандар бойынша жоспарлар мен есептерді дайындау; 2. Көлік жүйесі объектілерін сенімді және қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету бойынша жұмыста қажетті пайдалану, есепке алу, ауысымдық және басқа құжаттаманы жүргізу; 3. Неғұрлым озық технологияларды немесе техникалық құралдарды пайдалана отырып және енгізе отырып, көлік жүйесінің объектілерін пайдалану әдістерін жетілдіру.

		Білімдер:
		1. Автоматтандыру және телемеханика негіздері; 2. Салалық есеп беру процесін реттейтін заңнама, стандарттар мен ережелер; 3. Есептерді дайындау үшін қажетті деректерді талдау және статистика әдістері; 5. Есеп берудің принциптері мен талаптары (дәлдік, толықтық, уақтылылық); 6. Көлік жүйесі объектілерінің техникалық жағдайын бақылау үшін қажетті жедел деректерді есепке алу және талдау принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 3: Бағыныста персоналдың жұмыс орындарын оларға жүктелген міндеттерді орындау үшін қажетті материалдармен, құралдармен, құралдармен, ақпараттық ресурстармен қамтамасыз ету.	Машықтар:
		1. Жұмыс кестесін, жұмысқа өтінімдер мен материалдарды, нұсқаулықтарды, схемаларды және басқа да қажетті техникалық құжаттаманы жасау.
		Білімдер:
		1. Көлік жүйесінің технологиялық регламенті; 2. Ресурс қажеттіліктерін бағалау әдістері және тапсырмаларды тиімді орындау үшін оларды бөлу принциптері; 3. Материалдардың, аспаптар мен жабдықтардың жай-күйіне қойылатын стандарттар мен талаптар, сондай-ақ олардың жұмысқа жарамдылығын бақылау әдістері; 4. Логистикалық процестер мен ресурстарды үздіксіз жеткізуді қамтамасыз ету қағидаттары, оның ішінде жеткізушілермен жұмыс істеу және қоймаларды есепке алу; 5. Жұмыстың тиімділігін арттыру және шығындарды азайту үшін материалдарды, құралдарды және жабдықтарды ұтымды пайдалану принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Магистральдық құбырды пайдалану кезінде қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау стандарттарының сақталуын бақылауды ұйымдастыру	Дағды 1: Магистральдық құбырды пайдалану кезінде қауіпсіздік нормаларының сақталуын бақылауды жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Жұмыс орнындағы қауіпсіздік стандарттарының сақталуын бақылау. 2. Құбырды пайдалану аймағындағы жұмыс жағдайын бағалау және бақылау әдістерін қолдану. 3. Учаскелерде қауіпсіздікті үнемі тексеріп отыру. 4. Жұмыс орнындағы қауіпсіздік жағдайын жақсарту бойынша шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. 5. Жұмысшылардың денсаулығы мен өміріне төнетін қауіптерді бағалау және оларды азайту шараларын қабылдау.
		Білімдер:
		1. Құбыр жүйелерін пайдалану кезіндегі еңбек қауіпсіздігі талаптары. 2. Жұмысшылардың денсаулығы мен қауіпсіздігіне қауіптер мен қауіптерді бағалау әдістері. 3. Қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар мен оқытуды өткізу тәртібі мен ережелері. 4. Құбырларды қауіпсіз пайдалануды реттейтін технологиялық регламенттер мен стандарттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

	Дағды 2: Магистральдық құбырды пайдалану кезінде қоршаған ортаны қорғау стандарттарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру	Машықтар:	
		1. Құбыр жүйесі объектілерінде экологиялық стандарттардың сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Құбырларды пайдалану процесінде қоршаған ортаның ластануын болдырмау үшін шаралар қолдану. 3. Ықтимал бұзушылықтарды анықтау үшін экологиялық аудиттер мен инспекциялар жүргізу. 4. Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және іске асыру. 5. Құбырларды пайдаланудың қоршаған ортаға әсерін талдау және зиянды азайту үшін шаралар қабылдау.	
		Білімдер:	
		1. Құбырларды пайдалану кезінде қоршаған ортаны қорғауды реттейтін экологиялық стандарттар мен нормативтер. 2. Судың, ауаның және топырақтың ластануын қоса алғанда, қоршаған ортаға әсерді бағалау әдістері. 3. Экологиялық аудиттер мен инспекциялар жүргізу рәсімдері. 4. Құбырларды пайдалану кезінде қоршаған ортаға әсерді азайтуға бағытталған шаралар. 5. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнама және кәсіпорындар үшін міндетті экологиялық талаптар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Көшбасшылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СП 3.05-101-2013 "Магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05.01.2013 "Магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №354 бұйрығымен бекітілген.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Магистральдық құбырлар операторы	
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы	
	5	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері	
18. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 94. Цех басшысы (участке)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрлар даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және маман лауазымдарында мамандығы бойынша кемінде 3 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім) және маман лауазымдарындағы мамандығы бойынша жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-058 - Өндіріс бастығы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпорынның өндірістік-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік актілерге сәйкес учаскеге басшылықты жүзеге асыру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі және өндірістік санитария талаптарына сәйкес магистральдық құбыр объектілерін пайдалануды қамтамасыз ету. 2. Бөлімше персоналын басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Өнеркәсіптік қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі және өндірістік санитария талаптарына сәйкес магистральдық құбыр объектілерін пайдалануды қамтамасыз ету.	Дағды 1: Өндірісті уақтылы жоспарлау, магистральдық құбыр объектілерін пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша жылдық жұмыс бағдарламаларын дайындау	Машықтар:
		1. Магистральдық құбыр персоналының іс-әрекеттерін ұйымдастыру және басқару; 2. Өндірістік персоналдың ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ ережелерін енгізу және сақтау / орындау жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру; 3. Ағымдағы, жоспарлы-алдын алу жөндеулерінің, реконструкцияларының орындалуын бақылауды жүзеге асыру. Жаңадан енгізілетін жабдықтарды/объектілерді пайдалануға қабылдауға, сондай-ақ күрделі жөндеулер мен реконструкциялардан кейін қатысуға.
		Білімдер:
		1. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты ұйымдастыру-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар; 2. Кәсіпорын мен учаскенің техникалық даму перспективалары; 3. Учаскенің өніміне қойылатын техникалық талаптар, оны өндіру технологиясы; 4. Учаскені жабдықтау және оны техникалық пайдалану ережелері; 5. Еңбекақы төлеу жөніндегі қолданыстағы ережелер және материалдық ынталандыру нысандары; 6. Ұқсас өнімді өндіру саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе; Экономика, еңбекті ұйымдастыру, Өндіріс және басқару негіздері; 7. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Магистральдық құбыр қондырғылары мен жүйелерінің ТҚ және жұмысын бақылау	Машықтар:
		1. Ағымдағы, жоспарлы-алдын алу жөндеулерінің, реконструкцияларының орындалуын бақылауды жүзеге асыру; 2. Жаңадан енгізілетін жабдықтарды/объектілерді пайдалануға қабылдауға, сондай-ақ күрделі жөндеулер мен реконструкциялардан кейін қатысуға; 3. Өндірістік қызметтің нәтижелерін талдау, бюджеттің, еңбекақы қорының шығынын бақылау; 4. Қызмет бойынша белгіленген нысанда есептілік жасау және жүргізу және оларды басшылыққа ұсыну; 5. Тексеру/аудит қорытындылары бойынша ескертулер мен нұсқамаларды жоюға бағытталған іс-қимылдар жасау.

		Білімдер:
		1. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты ұйымдастыру-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар; 2. Кәсіпорын мен учаскенің техникалық даму перспективалары; 3. Учаскенің өніміне қойылатын техникалық талаптар, оны өндіру технологиясы; 4. Учаскені жабдықтау және оны техникалық пайдалану ережелері; 5. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметінің нысандары мен әдістері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Бөлім шығындарының баптарын қалыптастыру, талдау және есеп беру	Машықтар:
		1. Өндірістік қызметтің нәтижелерін талдау, бюджеттің, еңбекақы қорының шығынын бақылау; 2. Жылдық бюджеттерді жасауға қатысу; 3. Қызмет бойынша белгіленген нысанда есептілік жасау және жүргізу және оларды басшылыққа ұсыну
		Білімдер:
		1. Техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлаудың тәртібі мен әдістері; 2. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметінің нысандары мен әдістері; 3. Еңбекақы төлеу жөніндегі қолданыстағы ережелер және материалдық ынталандыру нысандары; 4. Ұқсас өнімді өндіру саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе; Экономика, еңбекті ұйымдастыру, Өндіріс және басқару негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Бөлімше персоналын басқару	Дағды 1: Бағынысты персоналдың жұмысын бақылау және ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Жұмыс процесін ұйымдастыру: жұмыс процестерін тиімді ұйымдастыра және үйлестіре білу, бөлімнің мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз ете отырып, қызметкерлердің біліктілігі мен жүктемесіне сәйкес міндеттерді бөлу. 2. Тапсырмалардың орындалуын бақылау: бағыныштылардың тапсырмалардың орындалуын бақылау және бақылау, мерзімдерді, сапа және қауіпсіздік стандарттарын сақтау дағдылары. 3. Персоналды дамыту: қызметкерлердің оқу қажеттіліктерін анықтай білу, біліктілікті арттыру бағдарламаларын әзірлеу және мансаптық өсуді қамтамасыз ету. 4. Қызметкерлердің жұмысын бағалау: қызметкерлердің жұмысына тұрақты бағалау жүргізу, объективті кері байланыс беру, сондай-ақ жұмыс тиімділігін арттыру үшін түзету шараларын әзірлеу және енгізу мүмкіндігі. 5. Мотивация және қолдау: қолайлы жұмыс атмосферасын құру дағдылары, қызметкерлерді ынталандыру, олардың жұмысқа қатысуы мен қанағаттануын арттыру. 6. Жанжалдарды басқару: еңбек жанжалдарын шеше білу, компаға келу және позитивті болу

		Білімдер:
		1. Персоналды басқару әдістері: тиімді коммуникация, мотивация, бағалау және қызметкерлерді дамыту технологияларын қоса алғанда, персоналды басқарудың заманауи әдістерін білу. 2. Еңбекті жоспарлау және ұйымдастыру әдістері: міндеттерді тиімді бөлу әдістерін, жұмыс уақыты мен ресурстарды жоспарлауды, сондай-ақ еңбекті ұтымды ұйымдастыру принциптерін білу. 3. Қызметкерлердің өнімділігін арттыру әдістерін және ұжымда қолайлы моральдық ахуалды қалыптастыру. 4. Тиімділікті бағалау Құралдары: KPI (тиімділіктің негізгі көрсеткіштері) және басқа құралдарды пайдалануды қоса алғанда, Персоналдың тиімділігін бағалау жүйелері мен әдістерін білу 5. Сапа және қауіпсіздік стандарттары: жұмыс сапасы мен қауіпсіздік нормалары мен стандарттарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Жұмыстардың ұтымды бөлінуін және өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету қажеттілігін ескере отырып, бағынысты персоналдың қызметін жоспарлау	Машықтар:
		1. Бағынышты қызметкерлердің жұмыс жоспарларын жасаңыз. 2. Бөлімше туралы ережені, лауазымдық және өндірістік (жұмыс) нұсқаулықтарды әзірлеу. 3. Техникалық оқу жоспарларын, бағдарламаларын жасау. 4. Персоналды техникалық оқытуды жүргізу. 5. Қызметкерлерге мерзімді нұсқама беруді, жабдықты техникалық пайдалану ережелерін, еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі ережелерін білуін тексеруді қамтамасыз ету, олардың сақталуын бақылау. 6. Қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауды және қызметкерлердің өндірістік және еңбек тәртібін сақтауын бақылауды қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		1. Методы управления персоналом, включая эффективную коммуникацию, мотивацию и развитие сотрудников. 2. Техники планирования и организации труда, включая рациональное распределение задач и ресурсов. 3. Методы повышения продуктивности и создания позитивного морального климата в коллективе. 4. Системы и методы оценки эффективности работы персонала и других инструментов. 5. Стандарты качества и безопасности, требуемые для эксплуатации магистральных трубопроводов
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Көшбасшылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР БК 3.05-101-2013 "магистральдық құбырлар" ҚР ҚН 3.05-01-2013 "магистральдық құбырлар" "Магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 354 бұйрығымен бекітілген	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі топтың басшысы
	3	Магистральдық құбырлар операторы
	5	Магистральдық құбырды пайдалану жөніндегі учаске шебері

19. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
Орындаушы:
Кошкаров Ержан Жетписович, +7 (717) 278 68 74, y.koshkarov@energo.gov.kz
20. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
Жоба жетекшісі:
Кошкаров Ержан Жетписович
E-mail: y.koshkarov@energo.gov.kz
Телефон нөмірі: +7 (717) 278 68 74
21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 9 , 11.12.2024 ж.
22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 09.12.2024 ж.
23. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 17.12.2024 ж.
24. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 ж.
25. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.